

DN.III.7632.2.41.2015

PODSUMOWANIE I UZASADNIENIE

do przyjętego przez Zarząd Województwa Lubuskiego dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” zgodnie z wymogami art. 55 ust. 3 i art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.)

I. Podsumowanie do przyjętego przez Zarząd Województwa Lubuskiego dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego”

I.1 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.

Celem opracowania było sporządzenie dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego”. Zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.) organy samorządu województwa sporządzają między innymi analizy odnoszące się do obszarów i problemów zagospodarowania przestrzennego odpowiednio do potrzeb i celów podejmowanych w tym zakresie prac. W obowiązującej „Zmianie Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubuskiego” uchwalonej uchwałą Nr XXII/191/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 marca 2012 r. obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz potencjalnej eksploatacji złóż węgla brunatnego zostały zaliczone do podstawowych obszarów problemowych wymagających prowadzenia odrębnej polityki gospodarczej i przestrzennej.

W dokumencie dokonano charakterystyki złóż kopalin udokumentowanych i nieudokumentowanych: węgla brunatnego, węglowodorów (gaz ziemny i ropa naftowa), miedzi, soli, wód leczniczych, solanek i wód termalnych w województwie lubuskim. Poddano analizie obecny stan wydobycia złóż

eksploatowanych oraz dokonano próby identyfikacji możliwości potencjalnego wydobycia złóż nieeksploatowanych. Podjęto również próbę identyfikacji możliwości wykorzystania wód leczniczych, solanek i wód termalnych.

Analiza wykazała, że złożami węgla brunatnego najkorzystniejszymi pod kątem potencjalnego wydobycia są złoża: Gubin, Gubin 1, Gubin – Zasieki - Brody, Lubsko, Cybinka, Sądów, Rzepin, Torzym, Babina-Żarki, Mosty oraz Sieniawa 2, rozpatrywanych jako rejony złożowe:

- Gubin - Gubin 1 - Gubin - Zasieki – Brody – Lubsko, (w 2014 roku, z inicjatywy Inwestora – PGE Gubin sp z.o.o., z większości złoża „Gubin” i części złoża „Gubin 1” wydzielono złożo „Gubin 2”, które udokumentowano w kat. C₁+C₂ w granicach dwóch pól: Sadzarzewice i Węgliny – aktualnie Spółka PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. prowadzi prace zmierzające do uzyskania koncesji wydobywczej w granicach tego złoża),
- Cybinka – Sądów – Rzepin – Torzym,
- Babina – Mosty,
- Sieniawa.

Najwyższe znaczenie, z obszarów potencjalnego wydobycia węgla brunatnego ze względu na zaawansowany stopień prac projektowych, posiadają rejony złożowe:

- Gubin - Gubin 1 – Gubin – Zasieki - Brody –Lubsko,
- Sieniawa.

Z udokumentowanych złóż węglowodorów złożami najkorzystniejszymi pod kątem potencjalnego wydobycia są złoża : Gajewo i Kamień Mały.

Z udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego najkorzystniejszym pod kątem potencjalnego wydobycia jest złożo : Nowogród Bobrzański – Zbiornik.

Realizacja dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalni o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” może być źródłem pewnych oddziaływań niekorzystnych dla poszczególnych komponentów środowiska.

Wielkość i zakres oddziaływań uzależniony jest od rodzaju potencjalnych przedsięwzięć wytypowanych w ww. opracowaniu. Największe niekorzystne oddziaływania związane będą z budową kopalni odkrywkowych, w szczególności wydobywających węgiel brunatny. Najmniejsze negatywne oddziaływania będą generować kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego, ze względu na otworowy charakter wydobycia.

Trudno znaleźć alternatywne rozwiązanie zastąpienia surowców energetycznych innymi nośnikami energii. Obecnie wykorzystywane źródła energii odnawialnej takie jak: elektrownie wiatrowe, kolektory słoneczne, energia geotermalna czy uprawa wierzby energetycznej nie są w chwili obecnej w stanie zastąpić potrzeb energetycznych kraju. Aktualnie, w oparciu o posiadane złoża, branża węgla brunatnego produkuje 35% najtańszej w Polsce energii elektrycznej. Według analizy należy stwierdzić,

że możliwości zaspokajania potrzeb surowcowych i energetycznych Polski do roku 2030, jedynie z energii z węgla brunatnego nie wymagają importu tego paliwa czy też dotacji finansowych. Obecnie część energii z wiatru, słońca, geotermii czy biogazu jest dotowana. Bez dotacji energia z tych nośników byłaby nieopłacalna.

Wykorzystanie w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat rodzimych zasobów węgla brunatnego, należących do największych w Europie, daje stabilność oraz bezpieczeństwo w sektorze energetycznym kraju.

Według obecnego stanu wiedzy, eksploatacja odkrywkowa węgla w celu spalania go w elektrowniach pozostaje metodą zdecydowanie najbardziej ekonomiczną. Negatywne skutki wydobywania węgla i jego spalania mogą być w znacznym stopniu ograniczane przy zastosowaniu nowoczesnych procedur i technologii.

W licznych opracowaniach można znaleźć także inne niż odkrywkowa, metody eksploatacji węgla brunatnego tj:

- podziemnego zgazowania termicznego,
- biotechnologicznej konwersji węgla brunatnego,
- eksploatacji hydrotermicznej.

Podstawowe zalety tych metod polegają na braku całkowitego przekształcenia powierzchni złoża i związanych z tym skutków technologicznych oraz społecznych.

Dotychczas nikt w Polsce nie stosował tych metod na dużą skalę, jednak nie można wykluczyć, że w przyszłości nie znajdą one zastosowania. Najbardziej perspektywiczną metodą jest technologia podziemnego zgazowania węgla. W chwili obecnej jej zastosowanie niesie ze sobą wiele niewiadomych, co wskazuje na potrzebę prowadzenia dalszych badań.

W związku z tym, że obecnie eksploatacja odkrywkowa węgla brunatnego oraz metoda otworowa wydobywania węglowodorów pozostają w Polsce metodami zdecydowanie najbardziej ekonomicznymi, więc zastosowanie alternatywnych wariantów wydobywania tych kopalin jest nieopłacalne.

I.2 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobywania złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego”.

Stosowana jest, jako narzędzie prewencji podczas procesu decyzyjnego i w fazie przechodzenia do realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Obejmuje ona ocenę występowania oddziaływań m.in. skumulowanych, analizę możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych oraz potrzeby działań minimalizujących lub kompensujących możliwe negatywne oddziaływania.

Jednak głównym celem Prognozy oddziaływania na środowisko jest kompleksowa analiza możliwych oddziaływań kierunków działań zaplanowanych w dokumencie na poszczególne elementy środowiska tj. wody powierzchniowe i podziemne, klimat, klimat akustyczny, ukształtowanie terenu, gleby, ludzi oraz formy ochrony przyrody. Do najważniejszych należą :

➤ **Wielkoprzestrzenne przekształcenia krajobrazu.**

Wydobywanie złóż metodą odkrywkową przyczyni się do powstania form antropogenicznych tj. wyrobisko eksploatacyjne oraz zwałowisko zewnętrzne w przypadku węgla brunatnego, co spowoduje zmiany krajobrazowe. Potencjalne wydobycie tych złóż zmieni krajobraz na przemysłowy. Dotyczyć to będzie terenu złóż jak i ich najbliższego otoczenia. W trakcie budowy i eksploatacji w krajobrazie dominować będą oprócz wyrobiska, zwałowiska zewnętrznego i wewnętrznego, place składowe, ciągi przenośników taśmowych, obiekty odwodnienia, obiekty komunikacyjne, energetyczne, tereny zapleczy administracyjno-socjalnych itp. Przed rozpoczęciem prac górniczych na przedpolach wyrobisk planuje się m.in. wycinkę lasów, usuwanie wierzchniej warstwy gleb oraz likwidację istniejącej tam zabudowy. W przypadku eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego nie towarzyszą znaczące trwałe i postępujące odkształcenia terenu związane z osiadaniem czy powstawaniem hałd odpadów. Otworowa eksploatacja złoża węglowodorów nie przyczynia się także do uruchamiania ruchów masowych ziemi, a także nie powoduje dużych zmian w krajobrazie.

➤ **Zmiany stosunków wód podziemnych i powierzchniowych.**

Odkrywkowa eksploatacja złóż wskutek odwodnienia wgłębnego i powierzchniowego wpłynie na zmiany stosunków wód podziemnych i powierzchniowych oraz jakość zasobów wodnych. Zostanie przekształcona lokalna sieć hydrograficzna. W wyniku odwodnienia kopalni powstanie lej depresji w poziomie czwartorzędowym, przypowierzchniowym, co może mieć pośredni wpływ na uwilgocenie. Największe i wyraźne skutki oddziaływania na środowisko przewiduje się w obrębie leja depresji w poziomach przypowierzchniowym i gruntowym jako potencjalne oddziaływanie bezpośrednie. Natomiast w zasięgu lejów depresji w poziomach wgłębnych będą to oddziaływania pośrednie ograniczone lub żadne w poziomach gruntowych.

Technologia prowadzenia prac wiertniczych w przypadku wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego nie wpłynie na powstawanie ścieków przemysłowych, które stanowiłyby źródło emisji do środowiska gruntowo-wodnego. Stosowane w trakcie wiercenia: płuczka wiertnicza, płyny

do zabiegów stymulacyjnych, a także inne środki, w tym paliwa, oleje, smary w całym procesie wiercenia znajdują się w pełnej izolacji od środowiska gruntowo-wodnego. Potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych może być związane z wykorzystywanymi do napędu maszyn olejami i paliwem. Podczas tankowania maszyn lub podczas wymiany oleju silnikowego, hydraulicznego lub przekładniowego może dojść do wycieku tych substancji do gruntu.

Działaniami minimalizującymi powyższe oddziaływania w przypadku kopalni odkrywkowych mogą być m.in.:

- oczyszczanie ścieków bytowych w oczyszczalniach mechaniczno-biologicznych,
- funkcjonujący system odwodnienia kopalni złożony z rowów, zbiorników i oczyszczalni wód kopalnianych, przy zastosowaniu nowoczesnych technologii zapewni dotrzymanie standardów jakości wód kopalnianych,
- uszczelnianie składowisk popiołów w celu uniknięcia przedostawania się odcieków ze składowisk do wód podziemnych,
- wszystkie składowiska muszą być monitorowane pod względem ich wpływu na środowisko, a w szczególności na wody powierzchniowe i podziemne m.in. poprzez sieć piezometrów.

Do działań minimalizujących w przypadku eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego należą m.in. prace zabezpieczające odwierty na całej długości, poprzez zacementowanie ich rurami okładzinowymi. W trakcie bezawaryjnej pracy odwiertu, nie istnieje możliwość kontaktu płynów złożowych z wodami powierzchniowymi i wgłębnyymi. Dlatego w normalnych warunkach pracy urządzeń technologicznych, nie będą stanowić one zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych.

➤ **Gleby.**

Podczas wszystkich prac górniczych zagrożeniem dla gleb może być usuwanie wierzchniej warstwy gleb, wymieszanie warstw profilu glebowego, którego skutkami może być: zmiana stosunków wodno-powietrznych gleb, zniekształcenie struktury gleb i utrata substancji organicznych oraz zniszczenie fauny glebowej. Podczas powstawania odkrywki zostanie całkowicie przekształcona znaczna powierzchnia terenu, czego konsekwencją będzie zniszczenie istniejącej tam szaty roślinnej.

Na gruntach, na których zakończona zostanie działalność górnicza w przypadku eksploatacji odkrywkowej, prowadzone będą prace rekultywacyjne. Rekultywacja zwałowisk prowadzona jest najczęściej w kierunku leśnym, natomiast wyrobiska końcowe mogą zostać zrekultywowane w kierunku wodnym. Prawidłowo zrekultywowane tereny pokopalniane stają się zazwyczaj atrakcyjnym miejscem wypoczynku dzięki powstałym zbiornikom wodnym w wyrobiskach czy np. stokom narciarskim na terenie byłych zwałowisk zewnętrznych.

➤ **Zorganizowana i niezorganizowana emisja zanieczyszczeń.**

W obrębie wyrobisk odkrywkowych oraz w ich najbliższym otoczeniu podczas eksploatacji złóż występuje zorganizowana i niezorganizowana emisja zanieczyszczeń. Emisja niezorganizowana jest wynikiem pylenia podczas prac wydobywczych, erozji wietrznej pyłu z powierzchni zwałowisk oraz odkrywek. Emisja zorganizowana związana jest z funkcjonowaniem zaplecza technicznego potencjalnego przedsięwzięcia tj. prace remontowo-naprawcze przeprowadzone w halach i warsztatach. Emisja zorganizowana najczęściej ma zasięg lokalny.

W eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego będą miały miejsce emisje zanieczyszczeń do powietrza tj.:

- niezorganizowana emisja komunikacyjna podczas budowy stref przyodwiertowych obiektu technologicznego, a także budowy rurociągów,
- zorganizowana emisja zanieczyszczeń podczas pracy urządzenia wiertniczego.

W obszarach potencjalnego wydobycia złóż kopalin stosowane będą rozwiązania dla ochrony jakości powietrza atmosferycznego, mające na celu spełnienie standardów określonych dla emisji niezorganizowanej oraz emisji zorganizowanej.

Działaniami minimalizującymi w przypadku kopalni odkrywkowych mogą być:

- działania ograniczające pylenie z ciągów technologicznych oraz z dróg transportowych za pomocą m.in. systemu zraszania mgłą wodną dróg technologicznych,
- rozwiązania polegające na prawidłowym prowadzeniu procesów technologicznych, w celu dotrzymania standardów jakości powietrza,
- optymalna eksploatacja złoża oraz utrzymanie w dobrym stanie technicznym urządzeń będących źródłem emisji,
- zastosowanie filtrów ograniczających szkodliwą emisję.

➤ **Hałas.**

W eksploatacji odkrywkowej głównym źródłem hałasu są maszyny i urządzenia tworzące układ technologiczny K-T-Z (Koparka – Taśmociąg - Zwałowarka). W celu dotrzymania określonych standardów już na etapie prac projektowych dla planowanych inwestycji wykonywane są oceny akustyczne w zakresie wpływu nowej inwestycji na poziom hałasu. W przypadku eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego głównymi źródłami hałasu emitowanego do otoczenia będą obiekty stacjonarne związane z pracą urządzeń technologicznych na terenie wiertni. Są to: silniki spalinowe, agregaty prądotwórcze, wyciąg wiertniczy, stół wiertniczy, pompy tłokowe, pompy płuczkowe, system oczyszczania płuczki, wentylatory, generatory, sprężarki powietrza i inne podzespoły wchodzące w skład urządzenia wiertniczego.

Działaniami minimalizującymi w przypadku kopalni odkrywkowych oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego jest ochrona przed hałasem poprzez np. budowanie ekranów akustycznych, wałów ziemnych, osłon dźwiękochłonnych, a także wdrażanie nowoczesnych technologii np.: krążników cichobieżnych w przypadku eksploatacji odkrywkowej.

➤ **Gospodarka odpadami.**

Kopalnie odkrywkowe wytwarzają odpady powstające w pomocniczych procesach technologicznych. W eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, działalności tej towarzyszy powstawanie pewnej ilości odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, a także innych niż niebezpieczne. Gospodarka odpadami w kopalniach prowadzona jest w myśl obowiązujących przepisów, a w szczególności ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 z późn. zm.).

Działaniami minimalizującymi w przypadku kopalni odkrywkowych mogą być:

- ograniczenie, zapobieganie powstawaniu odpadów i zapewnienie pełnej skuteczności ich odzysku i recyklingu,
- odpady nieprzydatne gospodarczo są przekazywane specjalistycznym firmom lub unieszkodliwiane na składowiskach odpadów,
- monitoring odpadów, który będzie zapewniał kontrolę nad poszczególnymi źródłami powstawania odpadów.

Do działań minimalizujących w przypadku eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego można zaliczyć:

- zbieranie odpadów komunalnych do odpowiednich pojemników, następnie do stalowych zbiorników i okresowo wywożone przez wyspecjalizowaną firmę na lokalne składowiska,
- odpady niebezpieczne będą zagospodarowane zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 z późn. zm.).

➤ **Powierzchnia ziemi.**

Oddziaływanie na powierzchnię terenu w przypadku potencjalnej eksploatacji złóż wytypowanych w „Analizie obecnego i potencjalnego wydobywania złóż kopalni o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” metodą odkrywkową spowoduje zmianę morfologii terenu, gdzie powstaną formy antropogeniczne w postaci wyrobiska i zwałowiska zewnętrznego (w przypadku eksploatacji węgla brunatnego). Wskutek takiego przekształcenia terenu zmniejszeniu ulegną powierzchnie upraw rolnych i lasów. Zmniejszą się także powierzchnie siedlisk łąkowych i pastwisk, a tym samym i obszary żerowisk. Po zakończeniu eksploatacji tereny te zostaną zrehabilitowane zgodnie z ustalonymi kierunkami rekultywacji. W wyniku realizacji inwestycji

wyszczególnionych w Analizie nastąpi nieodwracalny ubytek zasobów surowców mineralnych, przede wszystkim kopalin energetycznych. Procesem oddziaływującym na powierzchnię terenu w otoczeniu kopalni odkrywkowej będzie osiadanie terenu, które powstaje w wyniku prowadzonego odwodnienia. Wielkość osiadań zależy głównie od wielkości depresji, miąższości i właściwości warstw przepuszczalnych, głębokości zalegania podłoża skalnego lub innych warstw nieprzepuszczalnych, zaburzeń tektonicznych oraz czasu trwania odwadniania. W wyniku przekształceń terenu mogą wystąpić również uszkodzenia budynków.

W przypadku złóż ropy naftowej i gazu, eksploatacja wiązać się będzie z budową stref przyodwiertowych oraz odwiertów. Nastąpi czasowa zmiana dotychczasowego użytkowania terenu. Po zakończeniu prac eksploatacyjnych warstwa humusu wróci na swoje miejsce, a powierzchnia terenu zostanie przywrócona do stanu pierwotnego. Ze względu na to, zagospodarowanie tych złóż będzie oddziaływać na powierzchnię terenu w stopniu minimalnym.

Działania minimalizujące w przypadku kopalni odkrywkowych mogą dotyczyć m.in:

- prowadzenia odpowiedniej gospodarki terenami poeksploatacyjnymi poprzez rekultywację oraz zagospodarowanie terenów zrehabilitowanych,
- prowadzenia odpowiedniej profilaktyki górniczej i budowlanej, zabezpieczającej obiekty budowlane przed skutkami osiadania terenu,
- minimalizacji skutków związanych z rozwojem osuwisk i innych ruchów masowych na zboczach wyrobisk i zwałowisk,
- monitoringu, weryfikacji prognoz zagrożeń oraz technicznych działań zabezpieczających, wykonywanych wyprzedzająco w rejonach zagrożeń.

➤ **Rośliny i zwierzęta, różnorodność biologiczna.**

Podczas powstawania odkrywki zostanie całkowicie przekształcona znaczna powierzchnia terenu, czego konsekwencją będzie zniszczenie istniejącej tam szaty roślinnej. Negatywny wpływ odwodnienia może być przyczyną niekorzystnych zjawisk w rozwoju roślinności łąk i pastwisk, do których należą m.in.:

- zmniejszenie i często zahamowanie przyrastania masy roślinnej,
- ograniczenie krzewienia się traw,
- zaburzenie w przebiegu faz rozwojowych traw,
- pogorszenie zadarnienia,
- niekorzystne zmiany budowy morfologicznej roślin,
- niekorzystny rozkład biomasy w piętrach runi.

W przypadku kopalni odkrywkowych minimalizację skutków potencjalnej eksploatacji zrekompensują prace rekultywacyjne tych terenów w trakcie i po zakończeniu wydobycia. Natomiast działaniami minimalizującymi wpływ eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego na rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną będą prace dotyczące:

- ograniczenia do niezbędnego minimum wycinki drzew oraz ingerencji w ekosystem leśny poprzez wykorzystywanie w maksymalny sposób istniejących dróg i ścieżek leśnych,
- pozostawienia na gruntach leśnych wzdłuż rurociągów niezadrzewionego pasa tzw. strefy kontrolnej.

➤ **Klimat.**

Podczas potencjalnej eksploatacji wytypowanych złóż w zakresie wydobycia metodą odkrywkową, zaznacza się wpływ na zmiany klimatu w ich najbliższym otoczeniu. Może się to objawić wzrostem infiltracji opadów w obszarze odwadnianym, zanikiem ewapotranspiracji, zmniejszeniem odpływu podziemnego do rzek. Przyrost infiltracji opadów może wpłynąć również na zmianę składników bilansu wodnego strefy aeracji i powierzchni terenu. Zmniejszeniu ulegnie także parowanie i spływ powierzchniowy w obszarach objętych działalnością odkrywkową. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń w obrębie wyrobisk górniczych obserwuje się inwersję temperatury. Zróżnicowaniu termicznemu towarzyszy także zróżnicowanie wilgotności względnej powietrza. Istnienie wyrobiska odkrywkowego wpływa również na deformację kierunków i prędkości wiatru.

W przypadku eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego ze względu na otworowy charakter działalności oraz przesył wydobytej kopaliny rurociągiem w układzie zamkniętym, nie będzie występowało oddziaływanie na klimat w najbliższym otoczeniu tych złóż.

Wielkość i zakres oddziaływań uzależniony jest od rodzaju potencjalnych przedsięwzięć wytypowanych w dokumencie.

Największe niekorzystne oddziaływania związane będą z budową kopalni odkrywkowych, w szczególności wydobywających węgiel brunatny.

Najmniejsze negatywne oddziaływania będą generować kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego, ze względu na otworowy charakter wydobycia oraz podziemna eksploatacja rud miedzi.

Jednakże szczegółowe analizy z zakresu oddziaływania na środowisko będą możliwe dopiero na etapie przedstawienia projektu i konkretnej inwestycji, gdyż to on pozwala ocenić zasięg i rozmiar ewentualnego wpływu na poszczególne komponenty środowiska.

I.3 Uzgodnienia i opinie właściwych organów o których mowa w art. 57 i 58.

Pismami z dnia 09.06.2014 r. znak: DN.III.7632.2.7.2014 Zarząd Województwa Lubuskiego zwrócił się z prośbą do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do opracowania pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego”, zgodnie z wymogami art. 53 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). W odpowiedzi pismem z dnia 24.06.2014 r. znak: NS-NZ.9022.7.24.2014.NJ Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. oraz pismem z dnia 16.06.2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. uzgodnili ww. zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko.

Ponadto, na podstawie art. 57 i 58 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) projekt dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przesłano do zaopiniowania do:

- Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. postanowieniem z dnia 30.06.2015 r., znak: NZ.9022.259.2015.PW (kopia - zał.1) zaopiniował przedmiotowy projekt dokumentu negatywnie, natomiast Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. pismem z dnia 30.06.2015 r., znak: WOOŚ-I.410.144.2015.DT (kopia - zał. 2) zaopiniował go pozytywnie.

Uwagi od Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. zostały częściowo uwzględnione w projekcie dokumentu.

Po naniesieniu poprawek, projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został poddany ponownej opinii przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. oraz Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. pismem znak: WOOŚ-I.410.238.215.DT z dnia 16.09.2015 r. (kopia - zał. 3) zaopiniował pozytywnie przedmiotowy projekt dokumentu, natomiast Lubuski Państwowy Inspektor Sanitarny pismem z dnia 09.10.2015 r., znak: NZ.9022.398.2015.PW (kopia - zał. 4) zaopiniował go negatywnie.

I.4 Zgłoszone uwagi i wnioski

Zgodnie z art. 29, art. 30, art. 54 ust. 2, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący (Zarząd Województwa Lubuskiego) projekt dokumentu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w pracach nad wyżej wymienionym projektem, m.in. poprzez składanie uwag i wniosków. Natomiast zgodnie z art. 42 pkt 1 i art. 55 ust. 1 zobowiązany był do rozpatrzenia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa.

Obwieszczeniem znak: DN.III.7632.2.6.2014 Zarząd Województwa Lubuskiego podał do publicznej wiadomości informacje m.in. o przystąpieniu do sporządzenia dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” oraz o sposobie i terminie składania uwag i wniosków. Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w: urzędach gmin i starostwach powiatowych województwa lubuskiego, Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim, Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze i delegaturze w Gorzowie Wielkopolskim oraz w publicznie dostępnych wykazach (strony internetowe Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego oraz BIP, www.ekoportal.pl). Informacje te ukazały się również w formie ogłoszenia zamieszczonego w prasie lokalnej (Gazeta Lubuska) i ogólnopolskiej (Gazeta Wyborcza).

Ponadto pismem z dnia 8 lipca 2014 r., znak: DN.III.7632.2.9.2014 Zarząd Województwa Lubuskiego zawiadomił także 172 organy i jednostki organizacyjne działające na terenie województwa lubuskiego (w tym: wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i starostów powiatowych z terenu województwa lubuskiego, Wojewodę Lubuskiego, departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, organy administracji rządowej, przedsiębiorstwa branżowe itd.) m.in.: o przystąpieniu do sporządzenia dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego”, jak również o sposobie i terminie składania uwag i wniosków.

W ramach procedury, wynikającej z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wpłynęło 16 wniosków. Analiza zgłoszonych wniosków zawierających informacje, uwagi i postulaty, została przeprowadzona przez Wykonawcę dokumentu – Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu PROXIMA S.A. we współpracy z Wydziałem Planowania Przestrzennego Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze. Pozwoliła ona na merytoryczne zakwalifikowanie zgłoszonych wniosków do 3 grup:

- wniosek uwzględniony (6 wniosków),
- wniosek częściowo uwzględniony wraz z uzasadnieniem (6 wniosków),
- wniosek nieuwzględniony wraz z uzasadnieniem (4 wnioski).

Analiza ta, zawarta została w „Wykazie wniosków do projektu „Analizy obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” przyjętym przez Zarząd Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 3 listopada 2014 r. (kopia - zał.5).

Następnie, po opracowaniu projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 29, art. 30 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Zarząd Województwa Lubuskiego ponownie zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w pracach nad nim, m.in. poprzez składanie uwag i wniosków (projekt dokumentu w wersji z maja 2015 r.). Ponadto, zgodnie z art. 54 ust. 1 ww. ustawy poddał go, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy (t.j.: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. i Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp.).

Natomiast zgodnie z art. 42 pkt 1 i art. 55 ust. 1 przedmiotowej ustawy Zarząd Województwa Lubuskiego, jako organ opracowujący projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, zobowiązany był do rozpatrzenia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa oraz wzięcia pod uwagę opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. i Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

W związku z powyższym Obwieszczeniem znak: DN.III.7632.2.20.2015 Zarząd Województwa Lubuskiego podał do publicznej wiadomości informacje m.in.: o udostępnieniu do publicznego wglądu przedmiotowego projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, miejscu zamieszczenia i wyłożenia ich do publicznego wglądu, terminie dyskusji publicznej oraz o sposobie i terminie składania uwag i wniosków. Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w: urzędach gmin i starostwach powiatowych województwa lubuskiego, Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim, Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze i delegaturze w Gorzowie Wielkopolskim oraz w publicznie dostępnych wykazach (strony internetowe Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego oraz BIP, www.ekoportal.pl). Informacje te ukazały się również w formie ogłoszenia zamieszczonego w prasie lokalnej (Gazeta Lubuska) i ogólnopolskiej (Gazeta Wyborcza).

Ponadto pismem z dnia 28 maja 2015 r., znak: DN.III.7632.2.22.2015 Zarząd Województwa Lubuskiego zwrócił się z prośbą o zaopiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do 151 organów i jednostek organizacyjnych działających na terenie województwa

lubuskiego (w tym: wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i starostów powiatowych z terenu województwa lubuskiego, Wojewodę Lubuskiego, departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, organy administracji rządowej, przedsiębiorstwa branżowe itd.). W piśmie o opinię zamieszczono także informacje dotyczące m.in.: miejsca zamieszczenia i wyłożenia do publicznego wglądu projektu dokumentu, terminu dyskusji publicznej oraz sposobu i terminu składania uwag i wniosków. Natomiast zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko pismem z dnia 28 maja 2015 r., znak: DN.III.7632.2.21.2015 Zarząd Województwa Lubuskiego zwrócił się z prośbą o zaopiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. oraz Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

W ramach procedury, wynikającej z zapisów ww. ustawy wpłynęły:

- 3 uwagi i wnioski zgłoszone w związku z obwieszczeniem lub ogłoszeniem,
- 67 opinii (w tym opinia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. oraz wniosek i jego uzupełnienie Burmistrza Łęknicy),
- 8 uwag i wniosków wniesionych w trakcie dyskusji publicznej.

Ponadto w wyniku wyłożenia do publicznego wglądu w Wydziale Planowania Przestrzennego Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko nie wniesiono uwag i wniosków.

Analiza zgłoszonych opinii, uwag i wniosków zawierających informacje, uwagi i postulaty, została przeprowadzona przez Wykonawcę dokumentu – Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu PROXIMA S.A. we współpracy z Wydziałem Planowania Przestrzennego Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze oraz Geologiem Wojewódzkim. Ponadto w dniu 17 lipca 2015 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego odbyło się spotkanie dotyczące sposobu rozpatrzenia wniesionych uwag, wniosków i opinii, w którym uczestniczyli przedstawiciele:

- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego (Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, Departamentu Infrastruktury i Komunikacji, Departamentu Rozwoju Regionalnego i Współpracy Zagranicznej, Geolog Wojewódzki),
- Wykonawcy dokumentu – Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu PROXIMA S.A.,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Zielonej Górze,

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – Projekt Gubin,
- Amarante Investments Sp. z o.o.,
- Urzędu Miasta i Gminy Torzym.

Natomiast w dniu 5 sierpnia 2015 r. odbyło się w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego spotkanie dotyczące negatywnej opinii Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego

---

Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., w którym wzięli udział przedstawiciele:

- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego (Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, Departamentu Infrastruktury i Komunikacji, Geolog Wojewódzki),
- Wykonawcy dokumentu – Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu PROXIMA S.A.,
- Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.,
- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.,
- Wykonawcy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp.– Budplan Sp. z o.o.

Przeprowadzona analiza zgłoszonych opinii, uwag i wniosków do projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko pozwoliła na merytoryczne zakwalifikowanie ich do 4 grup:

- uwagi /wnioski uwzględnione (55 pism),
- uwagi /wnioski częściowo uwzględnione wraz z uzasadnieniem (17 pism),
- uwagi /wnioski nieuwzględnione wraz z uzasadnieniem (4 pisma),
- pismo o charakterze informacyjnym przekazane do wiadomości (3 pisma).

Analiza ta, zawarta jest w przyjętych przez Zarząd Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 25.08.2015 r. załączonych wykazach:

- opinii do projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” (kopia - zał. 6),
- uwag i wniosków wniesionych do projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” (obwieszczenia i ogłoszenia w prasie) (kopia - zał. 7),
- uwag i wniosków wniesionych do projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” w trakcie dyskusji publicznej w dniu 23 czerwca 2015 r. (kopia - zał. 8),

- uwag i wniosków wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu od 3 czerwca 2015 r. do 3 lipca 2015 r. projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” (kopia - zał. 9).

W związku z negatywną opinią Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. oraz naniesionymi korektami do projektu opracowania wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wynikającymi ze zgłoszonych opinii, uwag i wniosków Zarząd Województwa Lubuskiego w dniu 08.09.2015 r. pismem znak: DN.III.7632.2.21.2015 r. wystąpił z prośbą o ponowne zaopiniowanie projektu dokumentu (wersja z września 2015 r.) do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. i Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Ponadto w dniu 07.09.2015 r. pismem znak: DN.III.7632.2.35.2015 Wydział Planowania Przestrzennego Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego zwrócił się z prośbą o wniesienie uwag do skorygowanego projektu dokumentu do wybranych departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, Geologa Wojewódzkiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Zielonej Górze oraz Lubuskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze.

Analiza zgłoszonych opinii, uwag i wniosków zawierających informacje, uwagi i postulaty, została przeprowadzona przez Wykonawcę dokumentu – Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu PROXIMA S.A. we współpracy z Wydziałem Planowania Przestrzennego Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze.

Przeprowadzona analiza zgłoszonych opinii, uwag i wniosków do projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko pozwoliła na merytoryczne zakwalifikowanie ich do 3 grup:

- uwagi /wnioski uwzględnione (6 pism),
- uwagi /wnioski częściowo uwzględnione wraz z uzasadnieniem (2 pisma),
- uwagi /wnioski nieuwzględnione wraz z uzasadnieniem (brak pism).

Analiza ta, zawarta została w załączonym wykazie ponownych opinii oraz uwag i wniosków wniesionych do projektu dokumentu pt.: „Analizy obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” (kopia - zał. 10).

**STATYSTYKA OTRZYMANYCH OPINII DO PROJEKTU DOKUMENTU PT.: „ANALIZA OBECNEGO
I POTENCJALNEGO WYDOBYCIA ZŁOŻ KOPALIN O ZNACZENIU REGIONALNYM,
PONADREGIONALNYM I KRAJOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO”**

Lp.	Podmiot, od którego wpłynął wniosek	Ilość wniosków	Sposób rozpatrzenia wniosków			
			Uwagi/wnioski uwzględnione	Uwagi/wnioski częściowo uwzględnione wraz z uzasadnieniem	Uwagi/wnioski nieuwzględnione wraz z uzasadnieniem	Pisma o charakterze informacyjnym
1.	Organy administracji rządowej, regionalnej w tym powiaty i gminy	12	4	4	4	-
2.	Organy administracji wojskowej	1	1	-	-	-
3.	Organizacje pozarządowe	2		2		
4.	Przedsiębiorstwa branżowe	1	1	-	-	-

**STATYSTYKA OTRZYMANYCH OPINII DO PROJEKTU DOKUMENTU PT.: „ANALIZA OBECNEGO
I POTENCJALNEGO WYDOBYCIA ZŁOŻ KOPALIN O ZNACZENIU REGIONALNYM,
PONADREGIONALNYM I KRAJOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO”**

Lp.	Podmiot, od którego wpłynął wniosek	Ilość wniosków	Sposób rozpatrzenia wniosków			
			Uwagi/wnioski uwzględnione	Uwagi/wnioski częściowo uwzględnione wraz z uzasadnieniem	Uwagi/wnioski nieuwzględnione wraz z uzasadnieniem	Pisma o charakterze informacyjnym
1.	Organy administracji rządowej, regionalnej w tym powiaty i gminy	61	50	5	4	2
2.	Organy	1	-	1	-	-

	administracji wojskowej					
3.	Przedsiębiorstwa branżowe	5	1	3	-	1

**STATYSTYKA OTRZYMANYCH UWAG I WNIOSKÓW DO PROJEKTU DOKUMENTU PT.:
„ANALIZA OBECNEGO I POTENCJALNEGO WYDOBYCIA ZŁÓŻ KOPALIN O ZNACZENIU
REGIONALNYM, PONADREGIONALNYM I KRAJOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA
LUBUSKIEGO (OBWIESZCZENIA I OGŁOSZENIA W PRASIE)**

Lp.	Podmiot, od którego wpłynął wniosek	Ilość wniosków	Sposób rozpatrzenia wniosków			
			Uwagi/wnioski uwzględnione	Uwagi/wnioski częściowo uwzględnione wraz z uzasadnieniem	Uwagi/wnioski nieuwzględnione wraz z uzasadnieniem	Pisma o charakterze informacyjnym
1.	Organizacje pozarządowe	2	-	2	-	-
2.	Przedsiębiorstwa branżowe	1	-	1	-	-

**STATYSTYKA OTRZYMANYCH UWAG I WNIOSKÓW DO PROJEKTU DOKUMENTU PT.:
„ANALIZA OBECNEGO I POTENCJALNEGO WYDOBYCIA ZŁÓŻ KOPALIN O ZNACZENIU
REGIONALNYM, PONADREGIONALNYM I KRAJOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA
LUBUSKIEGO” W TRAKCIE DYSKUSJI PUBLICZNEJ W DNIU 23 CZERWCA 2015 r.**

Lp.	Podmiot, od którego wpłynął wniosek	Ilość wniosków	Sposób rozpatrzenia wniosków			
			Uwagi/wnioski uwzględnione	Uwagi/wnioski częściowo uwzględnione wraz z uzasadnieniem	Uwagi/wnioski nieuwzględnione wraz z uzasadnieniem	Pisma o charakterze informacyjnym
1.	Organy administracji rządowej, regionalnej w tym powiaty i gminy	4	1	3	-	-
2.	Organizacje	2	1	1	-	-

	pozarządowe					
3.	Przedsiębiorstwa branżowe	2	2	-	-	-

W wyniku wyłożenia do publicznego wglądu w Wydziale Planowania Przestrzennego Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko nie wniesiono uwag i wniosków.

STATYSTYKA OTRZYMANYCH OPINII DO PROJEKTU DOKUMENTU PT.: „ANALIZA OBECNEGO I POTENCJALNEGO WYDOBYCIA ZŁÓŻ KOPALIN O ZNACZENIU REGIONALNYM, PONADREGIONALNYM I KRAJOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO”

Lp.	Podmiot, od którego wpłynął wniosek	Ilość wniosków	Sposób rozpatrzenia wniosków		
			Uwagi/wnioski uwzględnione	Uwagi/wnioski częściowo uwzględnione wraz z uzasadnieniem	Uwagi/wnioski nieuwzględnione wraz z uzasadnieniem
1.	Organy administracji rządowej, regionalnej w tym powiaty i gminy	8	6	2	-

I.5 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziała na środowisko.

Na etapie sporządzania projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalni o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko założono, że przeprowadzenie postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko **nie będzie konieczne**. Brak takich przesłanek wynikał z faktu, iż analizowane w dokumencie złoża (ze szczególnym uwzględnieniem złóż w okolicach Gubina, Lubuska i Brodów) zostały już poddane procedurze postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko podczas procedury formalno-prawnej przyjętej przez Sejmik Województwa Lubuskiego uchwałą Nr XXII/191/12 z dnia 21 marca 2012 roku „Zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubuskiego”.

I.6 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Obowiązujące przepisy ustaw rządowych nie regulują metody analizy zapisów dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego.”

Instrumentem badania jakości środowiska jest monitoring. Jego zakres i częstotliwość pomiarów wynika z charakteru wytypowanych inwestycji w przedmiotowy dokument.

Zgodnie z definicją monitoringu przytoczoną w „Prognozie oddziaływania na środowisko Projektu Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego” monitoring to „stała obserwacja istotnych dla podmiotu obserwującego zjawisk i procesów przyrodniczych, technicznych, gospodarczych i społecznych zachodzących na jego terytorium”.

A zatem skutki realizacji postanowień zawartych w „Analizie obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych.

Zaproponowany system monitoringu powinien gwarantować możliwość uzyskania wiarygodnych i rzetelnych informacji o zmianach w środowisku będących skutkiem realizacji zapisów dokumentu, w tym również o niekorzystnych tendencjach i ewentualnych konfliktach w zagospodarowaniu przestrzeni. W tym celu proponuje się, aby system monitoringu postanowień zawartych w dokumencie spełniał poniższe kryteria.

Zakłada się, że monitorowanie obejmie badanie stanów i procesów:

- bezpośrednich rezultatów osiąganych w realnej przestrzeni poprzez realizację konkretnych inwestycji oraz monitorowanie ich oddziaływań,
- szerszych trendów i zmian jakości życia w regionie.

Za najistotniejsze, z punktu widzenia ochrony środowiska, w obszarach potencjalnego wydobycia i w ich najbliższym otoczeniu, należy uznać monitorowanie następujących zagadnień:

- obserwacje zmian w strukturze użytkowania gruntów (m.in.: poziom lesistości, ochrona wysokiej jakości gruntów rolnych, wielkość powierzchni zainwestowanych),
- obserwacje procesu tworzenia spójnego systemu obszarów chronionych (m.in.: opracowania planów i programów dotyczących obszarów ochrony przyrodniczej i kulturowej, ochrona zasobów wodnych, tereny zielone),
- obserwacje sposobów zagospodarowania na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych oraz w ich najbliższym otoczeniu,

- obserwacje zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska (m.in.: powietrze, woda, gleby, klimat akustyczny) w obszarach potencjalnego wydobywania i w ich najbliższym otoczeniu,
- obserwacje zmian w gospodarce zasobami wodnymi.

Na podstawie Raportu o oddziaływaniu Zakładu Górniczego KWB Bełchatów na środowisko w przypadku eksploatacji metodą odkrywkową ze względu na rangę tego obszaru, istnieje konieczność szczegółowego monitorowania poszczególnych elementów środowiska takich jak:

- deformacje powierzchni terenu i ewentualnych drgań sejsmicznych,
- stan i jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- siedlisk łąkowych, użytków zielonych i gruntów ornych,
- hałasu,
- emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- zanieczyszczenia odpadami.

Zagospodarowanie złóż gazu ziemnego i ropy naftowej objętych „Analizą obecnego i potencjalnego wydobywania złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” nie wpłynie tak negatywnie na środowisko jak eksploatacja odkrywkowa kopalin. W sytuacji braku znaczących oddziaływań, które objęłyby konkretne elementy środowiska, nie występuje potrzeba określenia, zakresu i sposobu monitoringu niekorzystnych zmian w środowisku. Kontrolę poddawany natomiast będzie proces wydobywania ropy i gazu oraz ich obróbki. Monitorowane będą parametry eksploatacyjne, parametry wydobywanych płynów złożowych, a także stan uzbrojenia odwiertów oraz urządzeń technologicznych. Monitorowanie procesów obejmujące: monitoring pracy urządzeń stref przyodwiertowych, instalacji ośrodków grupowych i centralnych oraz okresowe kontrole trasy rurociągów transportujących płyn złożowy, służyć będzie zapewnieniu bezpiecznej eksploatacji złoża i identyfikacji ewentualnych zagrożeń mogących towarzyszyć zaburzeniom reżimu technologicznego.

Generalnie system monitoringu powinien być budowany na bazie funkcjonujących już systemów informacji, istniejących w województwie lubuskim oraz na podstawie funkcjonującego przepływu danych i informacji wraz z elementami baz danych, opracowań i bazy dobranych wskaźników i kryteriów ocen. Powinien uwzględniać również współpracę z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska.

Stosowane w systemie monitoringu wskaźniki powinny mieć charakter mierzalny i cechować się dostępnością danych dla ich opracowania z poziomu statystyki publicznej oraz danych gromadzonych w instytucjach administracji państwowej.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

 Elżbieta Anna Polak

II. Uzasadnienie do przyjętego przez Zarząd Województwa Lubuskiego dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego”

Zarząd Województwa Lubuskiego, jako organ opracowujący dokument pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” wymagający udziału społeczeństwa, zgodnie z wymogami art. 42 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) rozpatrzył uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie prac nad wyżej wymienionym dokumentem oraz dołączył informację w jakim zakresie zostały one uwzględnione.

Szczegółowe informacje na temat rozpatrzenia i uwzględnienia uwag i wniosków do ww. dokumentu zostały opisane w punkcie I.4 oraz zawarte w formie tabelarycznej w załącznikach do niniejszego „Podsumowania i Uzasadnienia do przyjętego przez Zarząd Województwa Lubuskiego dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” zgodnie z wymogami art. 55 ust. 3 i art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.)”.

Elżbieta Anna Polak

Załączniki:

1. Kopia opinii z dnia 30.06.2015 r., znak: NZ.9022.259.2015.PW Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.,
2. Kopia opinii z dnia 30.06.2015 r., znak: WOOŚ-I.410.144.2015.DT Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.,
3. Kopia opinii z dnia 16.09.2015 r., znak: WOOŚ-I.410.238.2015.DT Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.,

4. Kopia opinii z dnia 09.10.2015 r., znak: NZ.9022.398.2015.PW Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.,
  5. Kopia „Wykazu wniosków do projektu „Analizy obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego””,

---

  6. Kopia „Wykazu opinii do projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego””,
  7. Kopia „Wykazu uwag i wniosków wniesionych do projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” (obwieszczenia i ogłoszenia w prasie)”,
  8. Kopia „Wykazu uwag i wniosków wniesionych do projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego” w trakcie dyskusji publicznej w dniu 23 czerwca 2015 r.”,
  9. Kopia „Wykazu uwag i wniosków wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu od 3 czerwca 2015 r. do 3 lipca 2015 r. projektu dokumentu pt.: „Analiza obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego””,
  10. Kopia „Wykazu ponownych opinii oraz uwag i wniosków wniesionych do projektu dokumentu pt.: „Analizy obecnego i potencjalnego wydobycia złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego””.
-